

DOSSIER DE PREMSA

Bicentenari Festa Major de Gràcia

200 Festa Major
de Gràcia

Fundació Festa Major de Gràcia

Festa Tradicional d'Interès Nacional
Creu de Sant Jordi

Bicentenari de la Festa Major de Gràcia

200 anys de festa, tradició, cultura i guarnit

“La tradició no vol dir merament conservació sinó transmissió. Però la transmissió no implica deixar l’antic intacte i limitar-se a conservar-lo, sinó aprendre a concebre’l i a expressar-lo de nou.”

Hans-Georg Gadamer

Filòsof alemany (1900 – 2002)

Introducció: El Bicentenari de la Festa Major de Gràcia

El Bicentenari de la Festa Major de Gràcia està organitzat per la Fundació Festa Major de Gràcia amb el suport del Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona/Districte de Gràcia i amb la col·laboració de San Miguel i l'Obra Social "La Caixa".

El programa s'ha elaborat a partir de les més de 120 propostes recollides en un procés participatiu que es va iniciar el mes de març del 2016 i en el qual hi van participar més de 100 veïnes i veïns de Barcelona i de la Vila de Gràcia.

Amb l'esperit d'oferir unes activitats obertes, plurals i participatives per celebrar els 200 anys de festa, una seixantena d'entitats del teixit associatiu gracienc, han organitzat una programació de fins a 400 activitats al llarg d'un any, per a totes les edats i gustos que volen recollir i recuperar la tradició de la Festa Major de Gràcia, però, també mirar el present i projectar-se cap al futur.

Es construeix un envelat tradicional a l'estil del s.XIX amb les tecnologies i materials actuals que s'instal·la als Jardinets de Gràcia. A més de reivindicar una arquitectura efímera ja desapareguda, feta de manera artesanal respectant les tradicions i reivindicant la història, l'envelat també serà l'espai d'acollida de les activitats musicals, teatrals, expositives i escolars del Bicentenari.

Objectius del Bicentenari

La celebració del Bicentenari de la Festa Major de Gràcia té com a principals eixos:

- Donar a conèixer i posar en valor la realitat social de la festa i de la figura del fester: reconèixer la tasca d'organització col·lectiva i l'ingent treball voluntari i desinteressat de centenars de mans anònimes que fan que cada agost els carrers de Gràcia es converteixin en rellevants manifestacions d'art popular
- Prestigiar la Festa: posicionar la Festa Major de Gràcia com una de les expressions festives i de cultura popular més importants i singulars de la ciutat de Barcelona i de Catalunya.
- Mobilitzar i engrescar la ciutadania de Gràcia: Activar el seu potencial creatiu l'acció col·laborativa del seu entramat social, i afermar la consciència de comunitat i sentit de pertinença.
- Ajudar a impulsar accions de difusió històrica i de salvaguarda documental i patrimonial
- Ajudar a empeltar la Festa de nous conceptes innovadors que vinculin el món de la cultura popular amb la creació contemporània

Els eixos principals del Bicentenari

- **La ciutadania gracienc, guionista i protagonista del Bicentenari**

La commemoració del Bicentenari de la Festa Major de Gràcia es concep com una acció en la qual la societat gracienc n'ha de ser la principal organitzadora, destinatària i protagonista. S'estructura a través dels següents conceptes:

- Participació
- Creativitat
- Transversalitat
- Memòria i Futur

- **Recuperació i muntatge de l'envelat tradicional**

L'envelat, cobert de veles que a imitació d'una sala de ball es muntava amb motiu de la festa major, és una de les realitzacions més interessants, suggeridores i enginyoses de l'arquitectura popular catalana.

La recuperació i el muntatge d'un envelat als "Jardinets de Gràcia" s'articula al voltant de la idea de recuperació patrimonial i cultural tant des del punt de vista de la història de l'arquitectura com de l'aportació en aquest àmbit de la cultura popular festiva catalana.

Amb aquesta acció impulsada per la Fundació de la Festa Major de Gràcia es crea de bell nou un envelat produït amb les tècniques modernes i complint amb les mesures de seguretat actuals però recreant l'estètica dels envelats tradicionals del segle XIX.

FITXA TÈCNICA DE L'ENVELAT DEL BICENTENARI:

Inauguració: 2 de maig de 2017

Clausura: 22 d'agost de 2017

Mides: 13,5m d'ample per 23m de llarg i fins a 5 metres d'alçada = 310m quadrats

Capacitat: 500 persones

Producció de l'envelat: Indústries BeC

Disseny i reinterpretació: Professors de la Universitat Politècnica de Catalunya amb assessorament dels coneixedors de l'arquitectura dels envelats del s.XIX.

Els objectius de recuperació de l'envelat pel Bicentenari són:

- Posar en valor l'envelat com a creació singular, original i significativa de l'arquitectura i de la cultura popular festiva catalana.
- Recuperar l'envelat com a element patrimonial i museístic recreant, amb els recursos actuals, les seves peculiars característiques estructurals, espaials i materials.
- Donar a conèixer a través d'una exposició gràfica i documental l'envelat i la seva història.
- Convertir l'envelat, amb la seva presència, en un dels elements icònics del Bicentenari que alhora acollirà diferents actes de la celebració.
- Convertir l'envelat de Jardinets de Gràcia en una sala d'exposició i d'actes relacionats amb el Bicentenari per allotjar i oferir un espai al conjunt d'entitats de Gràcia perquè puguin realitzar la seva tasca en aquest espai.

La Programació del Bicentenari

Durant un any la celebració del Bicentenari acollirà un seguit d'accions culturals i lúdiques que completaran les activitats pròpies de la Festa Major de Gràcia del mes d'agost.

Cicle d'exposicions a l'envelat

- **Exposició: “L'envelat, arquitectura singular i símbol de Festa Major”. Del 2 de maig a l'11 de juny.**

Aquesta exposició produïda per la Generalitat de Catalunya i comissariada conjuntament per Francesc Albardaner i Josep Mañà fa un recorregut per la història dels envelats dels darrers 200 anys posant de relleu la figura dels mariners i les seves aportacions a les construccions efímeres basades en la creació d'espais diàfans sense cap tipus de columna a l'interior només aguantats per la tensió de nusos.

- **Exposició “Guarnir el món de festa. Espai urbà, espai humà”. Del 17 de juny al 16 de juliol.**

De la mà d'en Josep Fornés, patró de la Fundació de la Festa Major de Gràcia, museòleg i antropòleg es proposa un recorregut emocional comparatiu per l'espai urbà que la festa transforma en l'espai humà en ciutats com Barcelona, València, Lisboa o Medellín.

Ho fa a partir d'instantànies fotogràfiques, veritables documents etogràfics, que són el testimoni de passions, sentiments i solidaritats generalitzades capaces de transformar la percepció dels sentits de qui viu la festa.

Gràcia amb la seva festa major d'agost, València amb les falles de Sant Josep, l'Alfama amb la seva festa de “Santo Antonio”, Medellín, “la más educada” amb l'emotiu “Desfile de silleteros” de Santa Elena en la “Feria de las Flores”.

- **Activitats relacionades amb l'exposició “Guarnir el món de festa”**

Es recrearan les festes populars de les que es parla a l'exposició durant els dissabtes de juliol. Música i gastronomia de les diferents ciutats ens aproparan al que s'explica a l'exposició

- **Exposició “L’art de Guarnir el carrer”. Del 20 de juliol al 21 d’agost.**

Josep Maria Contel, president del Taller d’Història de Gràcia i patró de la Fundació de la Festa Major de Gràcia comissaria una exposició que parla de la construcció col·lectiva i imaginativa de l’efímer. Amb aquesta exposició es vol donar a conèixer i difondre la història, les característiques i els valors socials i la dimensió artística dels guarnits dels carrers de la Festa Major de Gràcia així com vindicar el valor cultural i artístic d’aquestes creacions efímeres d’art popular comunitari. Serà una visió panoràmica i retrospectiva de l’evolució dels diferents elements conformadors dels guarnits així com dels seus recursos, materials i tècniques.

- **Publicacions**

L’Ajuntament de Barcelona publicarà un llibre del Bicentenari on es detallarà el fet festiu a diferents llocs del món i un recorregut històric i social de 200 anys de tradició fester a Gràcia.

- **Projecte de Guarnir el Carrer Gran**

El Carrer Gran, des del Pla de Salmerón fins a Fontana, es guarnirà amb 56 tires de banderes que creuaran el carrer des del 15 d’agost fins a meitats de setembre. A banda de la recuperació d’aquest element festiu, l’objectiu d’aquest guarnit és esdevenir l’empremta del Bicentenari, un revulsiu pel teixit social gracienc i un aparador de les noves tendències creatives d’avantguarda.

Part dels penons del Carrer Gran estaran realitzats per **escoles de disseny** (IED, Massana...) que aportaran visió de futur al guarnit i compromís amb la contemporaneïtat. La resta dels penons seran realitzats pels **alumnes dels centres d’educació primària de Gràcia**. D’aquesta manera, els nens i nenes de Gràcia, futurs festers, tindran la possibilitat de participar en un dels projectes principals d’aquest Bicentenari. Durant els mesos de maig i juny, aproximadament 3.500 alumnes de les escoles graciencques aniran a l’envelat a fer una visita guiada de l’exposició i realitzar el taller “Engràcia’t” on podran decorar les banderes que durant la setmana de Festa Major de Gràcia estaran penjades decorant el carrer Gran.

- **Origen vegetal i efímer dels guarnits de la Festa Major de Gràcia.**

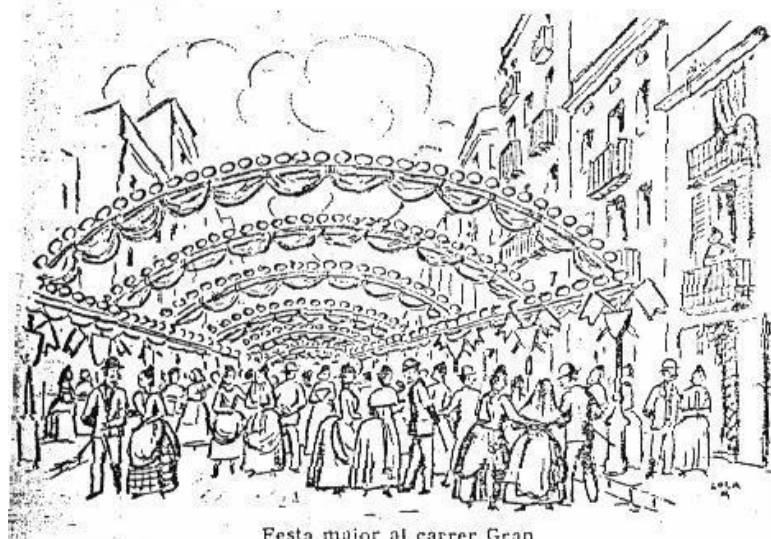
Els actuals guarnits de la Festa Major de Gràcia tenen el seu origen en els guarnits vegetals i florals amb els que els veïns de Gràcia del segle XIX decoraven els seus carrers per celebrar la Festa Major. Per aquest motiu, durant el Bicentenari es celebrarà una visita de la Federació de Catifaires de Catalunya i els Amics de les Enramades de Sallent en les que es podrà tornar a veure aquestes tècniques de guarnits als carrers de Gràcia, quasi un segle després que desapareguessin. Les activitats serán:

a) Festa de les Catifes Florals

La Federació de Catifaires de Catalunya realitzarà catifes el proper 3 de juny durant tot el matí a diferents places de la Vila, unes fetes pels catifaires i d'altres elaborades per festers en col·laboració amb els membres de les colles de cultura popular i veïns del barri. Un cop realitzades, gràcies als elements de cultura popular es procedirà a la desfeta de les catifes amb una guerra de flors per finalitzar la festa.

b) Enramar un carrer

Els dies de festa major (del 15 al 21 d'agost) el carrer Francesc Giner es decorarà amb fullatge, brancam i garlandes de boix per tal de recuperar l'ornamentació clàssica dels carrers. Els enramadors de Sallent, una de les poques poblacions catalanes que encara guarneix amb la tècnica de les enramades seran els conductors de l'acció ornamental a Gràcia.

Festa major al carrer Gran

Cicle de conferències

- **Espai i festa: topografia urbana de la festa:**

Coorganitzat amb l'Institut Ramon Muntaner es farà un cicle de debats a l'entorn de les festes de carrer i els engalanaments, on es convidaran a tots els membres d'entitats del barri a reflexionar sobre la festa i la seva evolució. El projecte té per objectiu documentar i reflexionar sobre el passat, present i futur dels espais festius als diferents barris de Barcelona. Es pretén donar a conèixer els tipus d'ornamentació, la transformació de l'espai, la coordinació entre les entitats responsables i el que suposa l'espai públic com a espai de sociabilitat en motiu de la festa que genera la participació veïnal elevada i promou la dinamització transversal del territori. Aquest cicle de conferències es realitzarà gràcies a la col·laboració dels diferents centres d'estudi de la ciutat de Barcelona.

- **“Ballar a Gràcia”**

Quatre conferències, els quatre dissabtes de maig, a càrrec de Montserrat Garrich, membre de l'Esbart Català de Dansaires, on es repassaran 200 anys d'història de danses populars amb demostracions i tallers de danses noucentistes, vals, polkes, twist, xarleston, rock.... El dia 20 de maig el grup Marsupialis portarà el projecte “El meu besavi va anar a Cuba”.

- **Cicle de conferències sobre la Festa Major de Gràcia**

Ponents experts en Festa Major i en cultura popular tals com Amadeu Carbó, Francesc Albardaner, Josep Fornés o Josep Maria Contel abordaran temes referents al fet festiu gracienc tals com

“Els valors de la festa”, “els envelats” o “Imatgeria festiva” entre d’altres en un cicle de conferències que es realitzaran durant tot l’any del Bicentenari.

- **Conferència: El Poble Gitano a l’actualitat**

Aquesta conferència girarà al voltant del present i el passat del poble gitano amb una llarga tradició i arrelament al barri de Gràcia. Un repàs per les vivències i anècdotes d’un poble molt proper i alhora molt desconegut.

- **Conferència "Lliçons revolucionàries de França (1789) i Rússia (1917) per a l’acció política al S. XXI"**

Aquesta conferència organitzada per l’Ateneu Roig vol fer un repàs històric per les revolucions que han marcat els canvis socials dels darrers dos segles

Música i ball

La música i el ball també formaran part de les activitats de l’envelat:

- Gràcies a la col·laboració i al treball en xarxa de músics de l’Orfeó Gracienc, de les colles de cultura popular de Gràcia i del Centre Artesà Tradicionàrius, el dia de la inauguració oficial del Bicentenari, el 2 de maig, s’estrenarà una peça de nova creació composta per al seguici inaugural d’aquell dia. Entre tots ells es crearà per primer cop una agrupació de Ministrers a Gràcia.
- Representació del que és un dia de Festa Major a través de les cançons del disc “Festa Major” de La Trinca, interpretades per ELS LLUÏSOS DE TARADELL i TARASCA amb la dinamització d’actors i membres de cultura popular de la Vila. Aquesta activitat es realitzarà gràcies a la col·laboració amb el Centre Artesà Tradicionàrius a la Plaça del Sol el proper diumenge 20 d’agost.
- Concert de Cantabile, cor nascut a Oh Happy Day, el popular programa de TV3

- Durant els dies de Festa Major la Plaça del Sol i la Plaça del Diamant oferiran dos concerts *revival* per petició popular: d'una banda, Els Sirex i Els Mustang retornant a l'estil *ye-yé* dels anys 60; i, d'altra banda, com a contrapunt, un concert recuperant els recitals de cançó catalana que es feien a la Festa Major de l'època amb Francesc "Quico" Pi de la Serra i el Grup Coses & Cobla St. Jordi. Dos estils que van conèixer durant els anys 60 i 70 a la Festa Major i que ara es recuperen i connecten amb l'actualitat.

Altres accions que es duran a terme a l'envelat:

Activitats Populars: Assajos i tallers amb la colla de gegants de la Vila de Gràcia i Castellers de la Vila de Gràcia durant el mes d'agost

Recital de poesia de Federico García Lorca

De la mà del Centre Moral de Gràcia, poetes graciencs reciten els poemes de l'andalús més universal.

Activitats infantils: Diverses activitats com conta-contes, titelles amb intèrpret de llengua de signes o psicomotricitat en família...

Tallers inclusius: Fundació ONCE organitza tallers de quatre hores de Braille i artesania, ACIDH (Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà) organitza activitats de manualitats i teatre

Centre Artesà Tradicionàrius (CAT) ofereix una exhibició final de curs amb 12 músics dalt de l'escenari i una ballada popular.

Maniacs Swing, convida a la gent a aprendre a ballar swing amb dues classes d'explicació i una ballada

To-k-tà Ballada Espectacle amb la companyia de castanyoles

Esport i Salut: Eurofitness Perill participa 2 dies al mes amb classes de 3 hores de Zumba, Functional training, entre d'altres. Activitats molt completes, acompanyades amb diversos monitors, projeccions, música...

Gastronomia: Mercats de Barcelona convida a conèixer productes de mercat amb una taula rodona

Bicentenari de la Festa Major de Gràcia

200 anys de festa, tradició, cultura i guarnit

- **Suport Institucional:**

Generalitat de Catalunya

**Diputació
Barcelona**

- **Patrocinador Oficial:**

- **Col·labora:**

Obra Social "la Caixa"

Premsa i comunicació Bicentenari Festes de Gràcia

Neus Molina Alfonso

telf: 627306765

comunicacio200@festamajordegracia.cat

neusmolinaalfonso@gmail.com